

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός γνωμοδότησης 30 /2020

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Β' Τμήμα)**

Συνεδρίαση της 25^{ης} Φεβρουαρίου 2020

Σύνθεση :

Πρόεδρος: Στέφανος Δέτσης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Θεόδωρος Ψυχογιός, Δημήτριος Χανής, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Αλέξανδρος Ροϊλός, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ελένη Πασαμιχάλη, Χριστίνα Διβάνη, Πέτρος Κωνσταντινόπουλος, Διονύσιος Χειμώνας, Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα – Ασημακοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγήτρια: Χριστίνα Διβάνη , Νομικός Σύμβουλος

Αριθμός εγγράφου ερωτήματος: : Το υπ' αριθμ. πρωτ. (0)6937_20/17-1-2020 έγγραφο της Δ/σης Χρηματικών Παρακαταθηκών (Δ3) του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

Περίληψη ερωτήματος: Εάν κατασχέσεις που επιβλήθηκαν από ιδιώτες στα χέρια του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων σαν τρίτου κατά του Ελληνικού Δημοσίου και Δήμων και αφορούν ποσά που κατατέθηκαν στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4312/2014 και προέρχονται από δέσμευση και απαγόρευση κίνησης λογαριασμών της ENERGA και HELLAS POWER, μετά από εντολή του Προέδρου της Αρχής Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, για εγκλήματα του ν. 3691/2008, οι οποίες επιβλήθηκαν μετά την

δέσμευση των χρημάτων από την ως άνω Αρχή, κωλύουν την απόδοση τους στο Ελληνικό Δημόσιο και τους δικαιούχους Δήμους όπως καθορίστηκαν δυνάμει της υπ' αριθμ. 1115/2017 παρεμπίπτουσας δικαστικής απόφασης του Α' Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων και περιορίστηκαν δυνάμει της υπ' αριθμ Α ΠΕ 2034/31-10-2019 παρεμπίπτουσας απόφασης του Α' Πενταμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών.

Στο πιο πάνω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β')

γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

1. Από τα έγγραφα της ερωτώσης υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτουν τα κάτωθι:

Το έτος 2012 με διατάξεις του Προέδρου της Αρχής Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, διατάχθηκε η δέσμευση και απαγόρευση κίνησης λογαριασμών της ENERGA και HELLAS POWER σε διάφορες ελληνικές τράπεζες, σύμφωνα με το Ν. 3691/2008, (στα χέρια του καταθέτη) κατά υπόπτου ή κατηγορουμένου για εγκλήματα του Ν. 4312/2014.

Δυνάμει της υπ' αριθμ. 1115/2017 παρεμπίπτουσας απόφασης του Α' Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών, η οποία επιδόθηκε στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, μεταξύ άλλων διατάχθηκε, η παρακατάθεση των μετρητών και του υπολοίπου συγκεκριμένων τραπεζικών λογαριασμών ή μετρητών που περιέχονται σε θυρίδες, σε δεσμευμένο άτοκο λογαριασμό του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, ως δεσμευμένων χρηματικών απαιτήσεων κατά των καταδικασθέντων ENERGA POWER TRADING-KENTΩΡ Α.Ε., HELLAS POWER Α.Ε. κ.λ.π., συνολικού ποσού 120.910.680 ευρώ πλέον υπολοίπων δεσμευμένων λογαριασμών των καταδικασθέντων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4312/2014 (ΦΕΚ 260/12.12.2014) «Ρύθμιση δεσμευμένων ή κατασχεμένων χρηματικών απαιτήσεων και μετρητών και άλλες διατάξεις»).

Στην συνέχεια εκδόθηκαν: α) η υπ' αριθμ. Α ΠΕ 2034/31-10-2019 παρεμπίπτουσα απόφαση του Α' Πενταμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών, σύμφωνα με την οποία τα ποσά υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου και ειδικότερα για οφειλές ΕΕΤΗΔΕ, έχουν περιοριστεί-λόγω επιγενόμενων καταβολών και συμψηφισμών - για μεν την Εταιρεία ΚΕΝΤΩΡ Α.Ε.- πρώην ENERGA κατά το ποσό των € 11.304.640,71 για δε

την Εταιρεία ΝΕΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ με Δ.Τ. «HELLAS POWER» κατά το ποσό των € 8.224.642,74. Συνολικά δηλ. το αποδοτέο στο Ελληνικό Δημόσιο ποσό για οφειλές ΕΕΤΗΔΕ των εν λόγω Εταιρειών ανέρχεται, σε € 32.676.980,04 και όχι σε € 52.206.263,49 ενώ το συνολικό αποδοτέο ποσό στο Ελληνικό Δημόσιο στο ποσό των € 38.669.020,18 (32.676.980,04 ΕΕΤΗΔΕ + 2.081.079,10 + 3.910.961,04 φορολογικές επιβαρύνσεις και πολλαπλά τέλη) και όχι σε € 58.198.303,63.

Σε συμμόρφωση με το διατακτικό της ως άνω δικαστικής αποφάσεως όλες οι ελληνικές τράπεζες κατέθεσαν στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων το υπόλοιπο των τηρούμενων σε αυτές δεσμευμένων λογαριασμών .

β)Οι υπ' αριθμ. 2409/2019 και 2533/2019 (με ημερομηνία δημοσίευσης την 9-12-2019) καταδικαστικές αποφάσεις του Α' Πενταμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών , με τις οποίες οι κατηγορούμενοι καταδικάσθηκαν τελεσιδίκως για τις ως άνω κατηγορίες.

Μετά την ως άνω δέσμευση των λογαριασμών αυτών και την παρακατάθεση του υπολοίπου αυτών στο ΤΠΔ , επακολούθησε η επιβολή κατασχέσεων στα χέρια του Ταμείου Παρακαταθηκών σαν τρίτου κατά κάποιων εκ των ως άνω δικαιούχων Δήμων και κατά του Ελληνικού Δημοσίου .

Κατόπιν τούτου υποβλήθηκε το εν θέματι ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

2. Στα άρθρα 1 , 6 και 7 του ν. 4312/2014» (Α' 260) «Ρύθμιση δεσμευμένων ή κατασχεμένων χρηματικών απαιτήσεων και μετρητών και άλλες διατάξεις» τα οποία από 1.7.2019 καταργήθηκαν με το άρθρο 586 (σε συνδυασμό με το άρθρο 585) Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ο οποίος κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο Ν.4620/2019, (Α 96) οριζόταν:

«Άρθρο 1.

1. Στα εγκλήματα που προβλέπονται από τις διατάξεις: α) του ν. 2523/1997 (Α'179), β) του ν. 2960/2001 (Α' 265), γ) του ν. 2803/2000 (Α'48), δ) του ν. 3691/2008 (Α'166), ε) του ν. 3213/2003 (Α'309), στ) του ν. 4022/2011 (Α'219), ζ) του Ποινικού Κώδικα που στρέφονται κατά της ιδιοκτησίας και των περιουσιακών δικαιωμάτων, τα οποίαπραγματοώθηκαν χωρίς βία ή απειλή και τελέσθηκαν σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή Ο.Τ.Α. ή οποιουδήποτε Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. του άρθρου 9

του ν. 1232/1982 (Α' 22) ή του άρθρου 1 του Κεφαλαίου Α' του ν. 3429/2005 ή οποιουδήποτε άλλου φορέα της Γενικής Κυβέρνησης ή οποιασδήποτε ανεξάρτητης διοικητικής αρχής ή άλλης κρατικής αρχής, καθώς και η) από τις διατάξεις των άρθρων 256 και 258 του Ποινικού Κώδικα (απιστία και υπεξαίρεση σχετικά με την υπηρεσία), ανεξαρτήτως της συνδρομής ή μη των προϋποθέσεων εφαρμογής του ν. 1608/1950 (Α' 301), σε περίπτωση κατάσχεσης, δέσμευσης, απαγόρευσης κίνησης τραπεζικών λογαριασμών ή ανοίγματος θυρίδων, η αρχή ή το δικαιοδοτικό όργανο που εξέδωσε την οικεία απόφαση, διάταξη ή βούλευμα, διατάσσει την παρακατάθεση των μετρητών, του υπολοίπου των τραπεζικών λογαριασμών ή των μετρητών που περιέχονται σε θυρίδες, σε δεσμευμένο άτοκο λογαριασμό στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, ως δεσμευμένων χρηματικών απαιτήσεων κατά του υπόπτου ή του κατηγορουμένου. Οι ανωτέρω ρυθμίσεις ισχύουν και στα συναφή με όλα τα ανωτέρω εγκλήματα, που τελέστηκαν με σκοπό τη διευκόλυνση τέλεσης ή τη συγκάλυψη αυτών.

2. Εάν τα εγκλήματα της παραγράφου 1 έχουν τελεστεί σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου ή στρέφονται κατά της ιδιοκτησίας και των περιουσιακών δικαιωμάτων αυτού, η αρχή ή το δικαιοδοτικό όργανο, που εξέδωσε την οικεία απόφαση, διάταξη ή βούλευμα, διατάσσει την απόδοση στο Ελληνικό Δημόσιο των μετρητών ή του υπολοίπου των τραπεζικών λογαριασμών ή των μετρητών που περιέχονται σε θυρίδες, συνυπολογιζομένων των τόκων, των προσαυξήσεων και των προστίμων, και μέχρι του συνολικού ποσού αυτών, έναντι της προσδιορισθείσας οφειλής ή ζημίας τους, κατά το χρόνο κατά τον οποίο η απαίτηση του Δημοσίου καθίσταται εισπρακτέα, είτε συνεπεία παρέλευσης της προθεσμίας αμφισβήτησης (διοικητικής ή δικαστικής) της σχετικής πράξης προσδιορισμού της είτε συνεπεία έκδοσης σχετικής οριστικής δικαστικής απόφασης στην περίπτωση έγερσης αμφισβήτησης.

3. Εάν τα ίδια ως άνω εγκλήματα έχουν τελεστεί σε βάρος των λοιπών, πλην του Ελληνικού Δημοσίου, αναφερομένων στην παράγραφο 1 νομικών προσώπων ή φορέων ή στρέφονται κατά της ιδιοκτησίας ή των περιουσιακών δικαιωμάτων αυτών, η κατά την προηγούμενη παράγραφο απόδοση γίνεται κατά το χρόνο κατά τον οποίο η απαίτησή τους καθίσταται εισπρακτέα, είτε συνεπεία παρέλευσης της προθεσμίας αμφισβήτησης της σχετικής πράξης προσδιορισμού της είτε συνεπεία έκδοσης τελεσίδικης δικαστικής απόφασης, στην περίπτωση έγερσης αμφισβήτησης. Στην περίπτωση των νομικών

προσώπων ή φορέων της παραγράφου 1, που διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο, για την, κατά τα προηγούμενα, απόδοση απαιτείται η έκδοση εκτελεστού τίτλου με ισχύ δεδικασμένου, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας....4...5...

6. Στις κατά τις προηγούμενες παραγράφους περιπτώσεις παρακατάθεσης ή απόδοσης των μετρητών ή του περιεχομένου των τραπεζικών λογαριασμών, δεν θίγονται τα επικρατέστερα δικαιώματα τρίτων επί των μετρητών ή των τραπεζικών λογαριασμών, τα οποία είχαν τυχόν αποκτηθεί με βάση κείμενες διατάξεις...»

3. Στα άρθρα 7 και 48 του ν. 3691/2008 (Α 166) «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και Άλλες διατάξεις» , όπως τροποποιήθηκαν και ίσχυαν μέχρι την κατάργησή τους με το άρθρο 54 παρ.2 Ν.4557/2018, (Α 139),¹ το οριζόταν

"Άρθρο 7

Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης

1. Συνιστάται "Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης" (εφεξής "Αρχή"). Σκοπός της Αρχής είναι η λήψη και εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων για την πρόληψη και καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, καθώς και ο έλεγχος των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των προσώπων που αναφέρονται στις περιπτώσεις στ' έως και ιε' της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3213/2003 (ΦΕΚ 309 Α')....

... Σε επείγουσες περιπτώσεις ο Πρόεδρος διατάσσει τη δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων των ελεγχόμενων φυσικών ή νομικών προσώπων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 48 παράγραφος 5...»

Άρθρο 48 (Δέσμευση και απαγόρευση εκποίησης περιουσιακών στοιχείων)

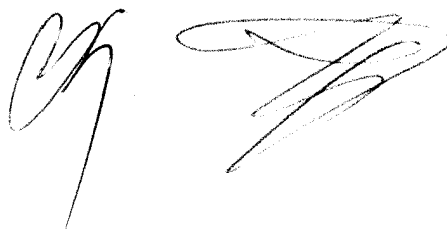
1. Όταν διεξάγεται τακτική ανάκριση για τα αδικήματα του άρθρου 2 μπορεί ο ανακριτής, με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα, να απαγορεύσει την κίνηση κάθε είδους

¹ Οι διατάξεις αυτές παρατίθενται ως ισχύουσες κατά τον χρόνο επιβολής της δέσμευσης, αν και σήμερα έχουν καταργηθεί.

λογαριασμών, τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων που τηρούνται σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό, καθώς και το άνοιγμα των θυρίδων θησαυροφυλακίου του κατηγορουμένου, έστω και κοινών οποιουδήποτε είδους με άλλο πρόσωπο, εφόσον υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι οι λογαριασμοί, οι τίτλοι, τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα ή οι θυρίδες περιέχουν χρήματα ή πράγματα που προέρχονται από τέλεση των αδικημάτων του άρθρου 2. Το ίδιο ισχύει και όταν διεξάγεται ανάκριση για βασικό αδίκημα και υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι οι λογαριασμοί, οι τίτλοι, τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα ή οι θυρίδες περιέχουν χρήματα ή πράγματα που προέρχονται από την τέλεση του ανωτέρω αδικήματος ή που υπόκεινται σε δήμευση, σύμφωνα με το άρθρο 46 του παρόντος νόμου. Σε περίπτωση διεξαγωγής προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης, η απαγόρευση της κίνησης των λογαριασμών, τίτλων, χρηματοπιστωτικών προϊόντων ή του ανοίγματος των θυρίδων μπορεί να διαταχθεί από το δικαστικό συμβούλιο. Η διάταξη του ανακριτή ή το βούλευμα του συμβουλίου επέχει θέση έκθεσης κατάσχεσης, εκδίδεται χωρίς προηγούμενη κλήση του κατηγορουμένου ή του τρίτου, δεν είναι απαραίτητο να αναφέρει συγκεκριμένο λογαριασμό, τίτλο, χρηματοπιστωτικό προϊόν ή θυρίδα και επιδίδεται στον κατηγορούμενο και στο διευθυντικό στέλεχος του πιστωτικού ιδρύματος ή του χρηματοπιστωτικού οργανισμού που αναφέρεται στην παρ. 1 του άρθρου 44 ή στον διευθυντή του υποκαταστήματος του τόπου όπου εδρεύει ο ανακριτής ή ο εισαγγελέας. Σε περίπτωση κοινών λογαριασμών, τίτλων, χρηματοπιστωτικών προϊόντων ή κοινής θυρίδας επιδίδεται και στον τρίτο.

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο απαγόρευση ισχύει από τη χρονική στιγμή της επίδοσης στο πιστωτικό ίδρυμα ή στο χρηματοπιστωτικό οργανισμό της διάταξης του ανακριτή ή του βουλεύματος. Από τότε απαγορεύεται το άνοιγμα της θυρίδας και είναι άκυρη έναντι του Δημοσίου τυχόν εκταμίευση χρημάτων από το λογαριασμό ή εκποίηση τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Διευθυντικό στέλεχος ή υπάλληλος του πιστωτικού ιδρύματος ή του χρηματοπιστωτικού οργανισμού, που παραβαίνει με πρόθεση τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο ετών και με χρηματική ποινή.

Η απαγόρευση δεν θίγει προγενέστερα δικαιώματα που έχουν αποκτήσει καλόπιστοι τρίτοι επί του λογαριασμού των τίτλων ή των χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Τα

δικαιώματα αυτά μπορούν να ασκηθούν, σύμφωνα με τις διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου και του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

4. Στο άρθρο 53 ν.4557/2018 (Α' 139) « Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις» όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 9 παρ.2 Ν.4637/2019 (Α' 180) και ισχύει, ορίζεται:

Άρθρο 53 (Μεταβατικές διατάξεις)

1. ...2. Οι κανονιστικές πράξεις που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση των νόμων 2331/1995 (Α'173) και 3691/2008 (Α'166) παραμένουν σε ισχύ μέχρι την τροποποίηση ή κατάργησή τους, εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος.

5. Τέλος από την έναρξη εφαρμογής του νέου Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ν. 4620 /2019 (Α' 96) δηλαδή από την 1-7-2019 με το άρθρο 586 εδάφιο ζ καταργήθηκαν τα άρθρα 1- 9 του ν.4312/2014, ενώ με τη μεταβατική διάταξη της παραγράφου 1 εδ. β' του άρθρου 590 αυτού ορίζεται:

« Άρθρο 590. -

1. ...Οι πράξεις της ποινικής διαδικασίας που τελέστηκαν όταν ίσχυαν οι διατάξεις που καταργούνται διατηρούν το κύρος τους...»

ΕΡΜΗΝΕΙΑ-ΥΠΑΓΩΓΗ.

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου, στο οποίο εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν, συνάγονται τα ακόλουθα:

6. Ο έχων εφαρμογή (ως εκ του χρόνου εκδόσεως των εν θέματι διατάξεων δέσμευσης) ν.3691/2008 στο άρθρο 48 αυτού προέβλεπε μεταξύ άλλων τη δυνατότητα δέσμευσης κάθε είδους λογαριασμών, τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων που τηρούνται σε πιστωτικό ίδρυμα ή χρηματοπιστωτικό οργανισμό υπό τις εις αυτό αναφερόμενες προϋποθέσεις με διάταξη τριών οργάνων κατά περίπτωση και ειδικότερα :1) του ανακριτή, 2) του δικαστικού συμβουλίου και 3), σε επείγουσες περιπτώσεις, του Προέδρου της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες . Η απαγόρευση αυτή της κίνησης των λογαριασμών του κατηγορουμένου, που επιβάλλεται είτε με διάταξη του ανακριτή ή του δικαστικού συμβουλίου ή του Προέδρου Της Αρχής Καταπολέμησης της

Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης, αποσκοπεί στο να εμποδίσει οποιαδήποτε διάθεση του συγκεκριμένου ακινήτου, είτε από τον ίδιο τον κατηγορούμενο, είτε από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, περιλαμβανομένου και του Ελληνικού Δημοσίου, κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, έτσι ώστε - εκτός από την εξυπηρέτηση των σκοπών της ανάκρισης - να εξασφαλιστεί ότι σε περίπτωση καταδικαστικής απόφασης θα είναι δυνατή η δυνατότητα εκτέλεσης αυτής και η καταβολή των χρημάτων σε οποιοδήποτε «πρόσωπο» με αυτή τελεσιδίκως κριθεί { δηλαδή ή σε οποιοδήποτε «παθόντα» ή στο Ελληνικό Δημόσιο , εάν διαταχθεί δήμευση του ακινήτου είτε ως «παρεπόμενη ποινή (άρθρο 46 παρ. 1) είτε ως μέτρο ασφαλείας (άρθρο 46 παρ.8)}.

7.Εξάλλου, η απαγόρευση της κίνησης λογαριασμών , κατά την ρητή διατύπωση της διατάξεως της παρ. 1 του άρθρου 48 «επέχει θέση κατάσχεσης». Το αυτό ισχύει και για την απαγόρευση της κίνησης λογαριασμών η οποία, διατάσσεται σε επείγουσες περιπτώσεις από τον Πρόεδρο της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες. Και αυτή επέχει θέση κατάσχεσης, κατ' ανάλογη εφαρμογή της διάταξης της παρ. 1 του ίδιου άρθρου (ΑΠ 986/2019) .

Συνεπώς και δεδομένου ότι συνέπεια και σκοπός της κατάσχεσης είναι η δέσμευση (νομική και υλική) περιουσιακών αντικειμένων του οφειλέτη, ο καθ'ού τρίτος στερείται της εξουσίας διάθεσης των κατασχεθέντων.

Από την ημέρα, της κοινοποίησης του κατασχετηρίου στον τρίτο δεν μπορεί αυτός να αποδώσει στον οφειλέτη του Δημοσίου τα κατασχεθέντα χρήματα, ούτε μπορεί να προτείνει σε συμφητισμό με ανταπαιτήσεις του, που γεννήθηκαν μεταγενέστερα της κατάσχεσης, η δε κατάσχεση επιφέρει τα αποτελέσματα αυτοδίκαιης αναγκαστικής εκχώρησης.

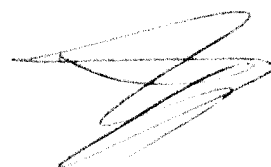
8. Γίνεται δεκτό (βλ. Π.Πρωτ. Αθ. 927/2015, 1485/2013, 214/2014,Δ.Πρ.Ναυπλίου 85/2018) ότι από την χρονική στιγμή της επίδοσης στο πιστωτικό ίδρυμα ή στο χρηματοπιστωτικό οργανισμό της οικείας διάταξης (του ανακριτή, του δικαστικού συμβουλίου ή του Προέδρου της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες) η οποία απαγορεύει την κίνηση των λογαριασμών, τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων στο πλαίσιο διεξαγόμενης ανάκρισης είτε για τα

αδικήματα του άρθρου 2 (άρθρο 48 παρ.1 εδ.α) είτε για τα αδικήματα του άρθρου 3 (άρθρο 48 παρ. 1 εδ.β) του ν. 3691/2008, το πιστωτικό ίδρυμα ή ο χρηματοπιστωτικός οργανισμός αποκτά την ιδιότητα του φύλακα (μεσεγγυούχου). Τούτο πρακτικά σημαίνει ότι το πιστωτικό ίδρυμα ή ο χρηματοπιστωτικός οργανισμός δεν έχει εξουσία ούτε δικαίωμα χρησιμοποίησης ή διάθεσης των περιουσιακών στοιχείων που υπάρχουν στους λογαριασμούς, στους τίτλους ή στα χρηματοπιστωτικά προϊόντα, η κίνηση των οποίων απαγορεύτηκε με την διάταξη αυτή αλλά αντίθετα έχει υποχρέωση να τα παραδώσει σε συμμόρφωση με την ποινική απόφαση που θα εκδοθεί: δηλαδή όταν το δικαστικό συμβούλιο ή το Δικαστήριο κρίνουν τελεσιδίκως σε ποιόν τα δεσμευμένα αυτά περιουσιακά στοιχεία πρέπει να διατεθούν. Έτσι για τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεσμεύονται με την παραπάνω διάταξη του ανακριτή είναι σαφές ότι αυτά βρίσκονται μεν στα «χέρια» του πιστωτικού ιδρύματος ή του χρηματοπιστωτικού οργανισμού, ωστόσο τόσο ο δικαιούχος των λογαριασμών όσο και το πιστωτικό ίδρυμα έχουν απόλυτη νομική αδυναμία χρήσης ή διάθεσής τους. Η απόλυτη νομική αδυναμία χρήσης τους (απαγόρευση κίνησης) τίθεται προς εξυπηρέτηση του διττού σκοπού που ο ίδιος ο νόμος περιγράφει: αφενός την διευκόλυνση του ανακριτικού έργου (με την διατήρηση των ιχνών του εγκλήματος) αφετέρου τη δυνατότητα εφαρμογής της ειδικής δέσμευσης του άρθρου 46 του Ν. 3691/2008 (όπου αυτή προβλέπεται ρητά). Η συγκεκριμένη πρόβλεψη εξάλλου, εκτός από την εξυπηρέτηση των σκοπών της ανάκρισης και της ποινικής δίκης, στους οποίους έτσι και αλλιώς άμεσα στοχεύει (διασφάλιση των ιχνών του εγκλήματος, διατήρηση της περιουσίας που φέρεται ως προϊόν της εγκληματικής δραστηριότητας, εξασφάλιση της δυνατότητας υλοποίησης της δήμευσης είτε ως παρεπόμενης ποινής είτε ως μέτρου ασφαλείας) είναι ομόρροπη και προς την περιοριστική ρήτρα του γενικού συμφέροντος σύμφωνα με την οποία πρέπει να αποσπώνται από τον δράστη τα οφέλη που αποκομίζονται από την εγκληματική δραστηριότητά του. Με την έννοια αυτή για όσο χρονικό διάστημα βρίσκεται σε ισχύ η αντίστοιχη ανακριτική διάταξη τούτη λειτουργεί άμεσα και αποκλειστικά προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος εξαιρώντας τα συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία από την δυνατότητα να αποτελέσουν αυτά αντικείμενο ελεύθερης συναλλαγής ιδιωτών. Εφόσον έχουν έτσι τα πράγματα τότε είναι φανερό ότι τα συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία τίθενται προσωρινά (όσο δηλαδή βρίσκεται σε ισχύ η διάταξη του

ανακριτή) ως στοιχεία που εξυπηρετούν ειδικό σκοπό δημοσίου συμφέροντος «εκτός συναλλαγής». Τούτο είναι εύλογο στο μέτρο που με την έκδοση και επίδοση της ανακριτικής διάταξης δημιουργείται μια ειδική σχέση της ίδιας της πολιτείας προς τα περιουσιακά στοιχεία η οποία ρυθμίζεται από την ανακριτική διάταξη και στη συνέχεια από το δικαστικό συμβούλιο ή το ποινικό Δικαστήριο και η οποία κατισχύει των δικαιωμάτων της ελεύθερης διάθεσης και χρήσης του πράγματος από άλλο άτομο. Έτσι τα κρίσιμα περιουσιακά στοιχεία των οποίων η κίνηση απαγορεύεται με βάση τα παραπάνω κατά κάποιο τρόπο προσαρμόζονται λόγω της ανακριτικής διάταξης σε στοιχεία που υπάρχουν προς εξυπηρέτηση αποκλειστικά και μόνο του ειδικού σκοπού που η ποινική διαδικασία επιβάλλει και ο οποίος θα προσδιορισθεί με την αμετάκλητη απόφαση του ποινικού Δικαστηρίου.

9.Ως απαγορευμένη, ιδιόρρυθμης μορφής, διάθεση του δεσμευθέντος αντικειμένου, εξάλλου, πρέπει να θεωρηθεί, όταν πρόκειται για δεσμευμένο τραπεζικό λογαριασμό και η επιβολή κατάσχεσης εις χείρας του τραπεζικού ιδρύματος ως τρίτου, αφού συνέπειά της είναι η με αυτή αναγκαστική εκχώρησή της, εν προκειμένω, υπέρ του «προσώπου», που θα προσδιορισθεί με την εκδοθησόμενη στη συνέχεια της ποινικής διαδικασίας τελεσίδικη απόφαση.

10.Η ως άνω κατάσχεση και η εξ αυτής απαγόρευση διάθεσης ισχύει και για το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων επί καταθέσεως των χρημάτων εις αυτό σύμφωνα με τους όρους των άνω άρθρων 1 και 6 του ν. 4312/2014» (Α' 260) «Ρύθμιση δεσμευμένων ή κατασχεμένων χρηματικών απαιτήσεων και μετρητών και άλλες διατάξεις». Στην περίπτωση αυτή, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων επέχει επίσης θέση θεματοφύλακα των κατασχεμένων και κατατεθέντων σ' αυτό χρημάτων και είναι υποχρεωμένο, να αποδώσει το δεσμευθέν ποσό όπου διατάξει το ποινικό Δικαστήριο με την τελεσίδικη απόφασή του, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του νόμου αυτού και την εκδοθείσα κατ' εξουσιοδότηση του ως άνω άρθρου 7 του ν. 4312/2014 με αριθμό 34054 /2019 Κοινή Υπουργική Απόφαση, η οποία εξακολουθεί να ισχύει για την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων που εκδόθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4312/2014, συνεπώς, εν προκειμένω, και για την εκτέλεση της υπ' αριθμ. 1115/2017 παρεμπόππουσας δικαστικής απόφασης του Α'Τριμελούς Εφετείου

Κακουργημάτων (βλ. υπ' αριθμ. 2044/2019 απόφαση Α' Πενταμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών).

11. Περαιτέρω όσον αφορά το πότε λήγει το ως άνω ειδικό ακατάσχετο , διαμορφώθηκαν δύο γνώμες:

Κατά τη γνώμη που υπερίσχυσε που υποστηρίχθηκε από τους Στέφανο Δέτση, Αντιπρόεδρο Ν.Σ.Κ., Θεόδωρο Ψυχογιό, Δημήτριο Χανή, Αλέξανδρο Ροϊλό, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ελένη Πασαμιχάλη, Πέτρο Κωνσταντινόπουλο, Διονύσιο Χειμώνα, Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα –Ασημακοπούλου, Νομικούς Συμβούλους { ήτοι ψήφοι εννέα (9)}, το ως άνω ειδικό ακατάσχετο λήγει με την έκδοση και δημοσίευση των υπ' αριθμ. 2409/2019 και 2533/9-12-2019 τελεσιδίκων καταδικαστικών αποφάσεων και συνεπώς κατασχέσεις που επιβλήθηκαν από ιδιώτες στα χέρια του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων σαν τρίτου κατά του Ελληνικού Δημοσίου και Δήμων και αφορούν ποσά που κατατέθηκαν στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4312/2014 και προέρχονται από δέσμευση και απαγόρευση κίνησης λογαριασμών της ENERGA και HELLAS POWER, με διάταξη του Προέδρου της Αρχής Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, για εγκλήματα του ν.. 3691/2008, οι οποίες επιβλήθηκαν μετά την ως άνω δέσμευση και μέχρι την έκδοση των υπ' αριθμ. 2409/2019 και 2533/9-12-2019 τελεσιδίκων καταδικαστικών αποφάσεων του ποινικού Δικαστηρίου, καταλαμβάνονται από το ως άνω ειδικό ακατάσχετο και συνεπώς δεν κωλύουν την απόδοση των δεσμευθέντων στο Ελληνικό Δημόσιο και τους δικαιούχους Δήμους όπως καθορίστηκαν δυνάμει της υπ' αριθμ. 1115/2017 παρεμπόπουσας απόφασης του Α' Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων και περιορίστηκαν δυνάμει της υπ' αριθμ Α ΠΕ 2034/31-10-2019 απόφασης του Α' Πενταμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών.

Οσες όμως κατασχέσεις επιβλήθηκαν μετά την έκδοση και δημοσίευση των υπ' αριθμ. 2409/2019 και 2533/2019 τελεσιδίκων καταδικαστικών αποφάσεων του ποινικού Δικαστηρίου δεν καταλαμβάνονται από το ως άνω ειδικό ακατάσχετο και κωλύουν την απόδοση των δεσμευθέντων στο Ελληνικό Δημόσιο και τους δικαιούχους Δήμους κατά περίπτωση εφόσον πληρούνται στην κάθε συγκεκριμένη περίπτωση οι προϋποθέσεις του εγκύρου της κατασχέσεως και ανάλογα με το περιεχόμενο της κατατεθείσας τυχόν εκ μέρους του ΤΠΔ (καταφατικής ή αρνητικής) δηλώσεως κλπ.

Επειδή, ωστόσο, στο ιστορικό του ερωτήματος δεν δίδονται ειδικότερες πληροφορίες για τις επιβληθείσες κατασχέσεις (και ιδίως εάν κατατέθηκε θετική ή αρνητική δήλωση του ΤΠΔ ως τρίτου ή εάν η ενδεχομένως κατατεθείσα αρνητική δήλωση έχει προσβληθεί από τον κατασχόντα με ανακοπή) από την ύπαρξη ή μη των οποίων προβλέπεται από τον νόμο η επέλευση εννόμων συνεπειών, που δεν σχετίζονται αποκλειστικά από την ύπαρξη ή μη του ως άνω ειδικού ακατάσχετου, η αρμόδια υπηρεσία οφείλει να συνεκτιμήσει το ειδικότερο πραγματικό για κάθε μία από τις κατασχέσεις αυτές.

Κατά τη μειοψηφήσασα όμως γνώμη δύο μελών του Β' Τμήματος (της εισηγήτριας και του Κωνσταντίνου Κατσούλα) το ως άνω ειδικό ακατάσχετο λήγει με την σε εκτέλεση της τελεσιδίκου καταδικαστικής αποφάσεως του ποινικού Δικαστηρίου κατάθεση των δεσμευθέντων χρημάτων εκ μέρους του Ταμείου Παρακαταθηκών στους λογαριασμούς των δικαιούχων όπως καθορίστηκαν με την υπ' αριθμ. 1115/2017 παρεμπίπτουσα απόφαση του Α' Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων και περιορίστηκαν δυνάμει της υπ' αριθμ Α ΠΕ 2034/31-10-2019 απόφασης του Α' Πενταμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών.

12. ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Κατόπιν των ανωτέρω το ΝΣΚ (Β' Τμήμα) γνωμοδότησε κατά πλειοψηφία ότι κατασχέσεις που επιβλήθηκαν από ιδιώτες στα χέρια του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων σαν τρίτου κατά του Ελληνικού Δημοσίου και Δήμων και αφορούν ποσά που κατατέθηκαν στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4312/2014 και προέρχονται από δέσμευση και απαγόρευση κίνησης λογαριασμών της ENERGA και HELLAS POWER, με διάταξη του Προέδρου της Αρχής Καταπολέμησης Νομιμοποίησης Εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, για εγκλήματα του ν. 3691/2008, οι οποίες επιβλήθηκαν μετά την ως άνω δέσμευση και μέχρι την έκδοση της υπ' αριθμ. 2409/2019 και 2533/9-12-2019 τελεσιδίκων καταδικαστικών αποφάσεων του ποινικού Δικαστηρίου, καταλαμβάνονται από το ως άνω ειδικό ακατάσχετο και συνεπώς δεν κωλύουν την απόδοση των δεσμευθέντων στο Ελληνικό Δημόσιο και τους δικαιούχους Δήμους όπως καθορίστηκαν δυνάμει της υπ' αριθμ. 1115/2017 παρεμπίπτουσας απόφασης του Α' Τριμελούς Εφετείου Κακουργημάτων και περιορίστηκαν δυνάμει της υπ' αριθμ Α ΠΕ 2034/31-10-2019 απόφασης του Α' Πενταμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών. Όσες όμως κατασχέσεις επιβλήθηκαν μετά την έκδοση των υπ' αριθμ. 2409/2019 και 2533/9-12-2019

τελεσιδίκων καταδικαστικών αποφάσεων του ποινικού Δικαστηρίου δεν καταλαμβάνονται από το ως άνω ειδικό ακατάσχετο και κωλύουν την απόδοση των δεσμευθέντων στο Ελληνικό Δημόσιο και τους δικαιούχους Δήμους .Εξυπακούεται ότι η αρμόδια υπηρεσία για την κάθε κατάσχεση θα συνεκτιμήσει τα ειδικότερα στοιχεία (και ιδίως εάν κατατέθηκε θετική ή αρνητική δήλωση του ΤΠΔ ως τρίτου ή εάν η ενδεχομένως κατατεθείσα αρνητική δήλωση έχει προσβληθεί από τον κατασχόντα με ανακοπή) από την ύπαρξη ή μη των οποίων προβλέπεται από τον νόμο η επέλευση εννόμων συνεπειών , που δεν σχετίζονται αποκλειστικά από την ύπαρξη ή μη του ως άνω ειδικού ακατασχέτου.

Αθήνα 26 Φεβρουαρίου 2020

Ο Πρόεδρος

Στέφανος Αέτας
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Η Εισηγήτρια

Χριστίνα Διβάνη
Νομικός Σύμβουλος ΝΣΚ